

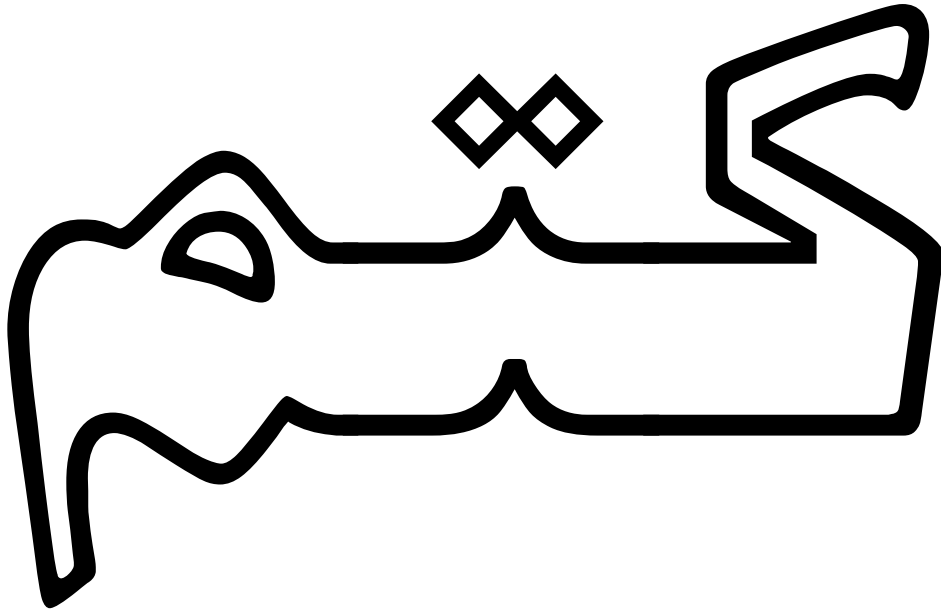

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۴۱۴

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۴۱۴، «کتم» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «کتم» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «کتم» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۴۱۴
ریشه	کتم
تعداد تکرار	۲۱
تعداد مشتقات	۱۲
تعداد ریشه مرتبط	۱۴۳

فهرست مشتقات

۱۲. یَكْتُمُهَا (۱)	۹. يَكْتُمُونَ (۴)	۶. لَيَكْتُمُونَ (۱)	۴. تَكْتُمُونَ (۵)	۱. تَكْتُمُوا (۲)
۱۰. يَكْتُمُونَ (۲)	۷. نَكْتُمُ (۱)			۲. تَكْتُمُونَ (۱)
۱۱. يَكْتُمَنَّ (۱)	۸. يَكْتُمُ (۱)		۵. كَتَمَ (۱)	۳. تَكْتُمُونَهُ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۱۷. لعن (۳)	۸۸. عزز (۱)	۵۹. ريص (۱)	۳۰. بعل (۱)	۱. آدم (۱)
۱۱۸. ليس (۲)	۸۹. عصو (۱)	۶۰. رجل (۳)	۳۱. بلغ (۱)	۲. ابراهيم (۱)
۱۱۹. متع (۱)	۹۰. عصی (۱)	۶۱. رحم (۱)	۳۲. بنو (۱)	۳. اتي (۳)
۱۲۰. مثل (۱)	۹۱. علم (۱۶)	۶۲. ردد (۱)	۳۳. بيت (۱)	۴. اثم (۳)
۱۲۱. موت (۲)	۹۲. علو (۱)	۶۳. رسل (۲)	۳۴. بئس (۱)	۵. احد (۱)
۱۲۲. نبء (۲)	۹۳. عمل (۳)	۶۴. رهن (۲)	۳۵. بين (۵)	۶. اخذ (۱)
۱۲۳. نبذ (۱)	۹۴. غفل (۱)	۶۵. رود (۱)	۳۶. تبع (۱)	۷. اخر (۲)
۱۲۴. نزل (۲)	۹۵. غيب (۱)	۶۶. ريب (۱)	۳۷. ثلث (۱)	۸. ادی (۲)
۱۲۵. نصاری (۱)	۹۶. غير (۲)	۶۷. زکو (۱)	۳۸. ثمن (۳)	۹. ارض (۳)
۱۲۶. نفس (۲)	۹۷. فرعون (۱)	۶۸. سيل (۱)	۳۹. ثنی (۱)	۱۰. اسباط (۱)
۱۲۷. نفق (۱)	۹۸. فرق (۱)	۶۹. سرف (۱)	۴۰. جناح (۱)	۱۱. اسحاق (۱)
۱۲۸. نور (۱)	۹۹. فضل (۱)	۷۰. سفر (۲)	۴۱. جنح (۱)	۱۲. اسماعيل (۱)
۱۲۹. هدی (۲)	۱۰۰. فوه (۱)	۷۱. سكن (۱)	۴۲. جهر (۱)	۱۳. اكل (۱)
۱۳۰. هود (۱)	۱۰۱. قبض (۲)	۷۲. سمو (۳)	۴۳. جیء (۲)	۱۴. الله (۲۶)
۱۳۱. هون (۱)	۱۰۲. قتل (۴)	۷۳. سوی (۱)	۴۴. حبس (۱)	۱۵. الم (۱)
۱۳۲. وثق (۱)	۱۰۳. قرء (۱)	۷۴. شری (۴)	۴۵. حدث (۱)	۱۶. اله (۲۶)
۱۳۳. وجد (۲)	۱۰۴. قرب (۲)	۷۵. شهد (۵)	۴۶. حضر (۱)	۱۷. امر (۱)
۱۳۴. وحد (۱)	۱۰۵. قسم (۱)	۷۶. صدق (۱)	۴۷. حقق (۶)	۱۸. امن (۱۲)
۱۳۵. ودد (۱)	۱۰۶. قلب (۳)	۷۷. صلح (۱)	۴۸. حکم (۱)	۱۹. انس (۳)
۱۳۶. وری (۱)	۱۰۷. قلل (۲)	۷۸. صلو (۱)	۴۹. حلل (۱)	۲۰. انن (۹)
۱۳۷. وسم (۲)	۱۰۸. قول (۱۲)	۷۹. صوب (۳)	۵۰. حین (۱)	۲۱. اهل (۲)
۱۳۸. وصی (۱)	۱۰۹. قوم (۱)	۸۰. ضرب (۱)	۵۱. خرج (۲)	۲۲. اول (۳)
۱۳۹. وعد (۱)	۱۱۰. کتب (۷)	۸۱. طلق (۱)	۵۲. خلق (۱)	۲۳. ابی (۱)
۱۴۰. وقی (۲)	۱۱۱. کتم (۲)	۸۲. ظلم (۱)	۵۳. دخل (۲)	۲۴. یجئ (۲)
۱۴۱. وله (۲۶)	۱۱۲. کذب (۳)	۸۳. ظهر (۱)	۵۴. درء (۱)	۲۵. بدو (۳)
۱۴۲. یعقوب (۱)	۱۱۳. کفر (۴)	۸۴. عتد (۱)	۵۵. درج (۱)	۲۶. بطل (۲)
۱۴۳. یوم (۴)	۱۱۴. کلم (۱)	۸۵. عدل (۱)	۵۶. دفع (۱)	۲۷. بطن (۱)
	۱۱۵. کون (۱۰)	۸۶. عذب (۲)	۵۷. فوا (۱)	۲۸. بعد (۲)
	۱۱۶. لبس (۲)	۸۷. عرف (۳)	۵۸. رب (۴)	۲۹. بعض (۵)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۳۳} قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ
۲. {البقرة - ۴۲} وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۳. {البقرة - ۷۲} وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ
۴. {البقرة - ۱۴۰} أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَعْلَمْتُ أَنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ
۵. {البقرة - ۱۴۶} الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ
۶. {البقرة - ۱۵۹} إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ
۷. {البقرة - ۱۷۴} إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكْتُمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
۸. {البقرة - ۲۴۸} وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
۹. {البقرة - ۲۸۳} وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانًا مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْكُمْ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آتِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ
۱۰. {البقرة - ۲۸۳} وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانًا مَقْبُوضَةً فَإِنْ مِنْكُمْ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آتِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ
۱۱. {آل عمران - ۷۱} يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۱۲. {آل عمران - ۱۶} وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفِيرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ
۱۳. {آل عمران - ۱۸} وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبَيَّسَ مَا يَشْتُرُونَ
۱۴. {النساء - ۳۷} الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَكَانَ اللَّهُ مِنَ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا
۱۵. {النساء - ۴۲} يَوْمَئِذٍ يُؤَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا
۱۶. {المائدة - ۶۱} وَإِذَا جَاءَكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ
۱۷. {المائدة - ۹۹} مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ
۱۸. {المائدة - ۱۰} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبُوهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ ارْتَبْتُمْ لَا نُشْرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَا نُوَكِّلُكُمْ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ
۱۹. {الأنبياء - ۱۱} إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ
۲۰. {النور - ۴۹} لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ
۲۱. {غافر - ۲۸} وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَنِي رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدْكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ